Summit EU ohledně koronaviru názorně demonstroval naprostou neschopnost k poskytnutí společné reakce. Sumit skončil rozhádaností EU států a bez výsledku. Italský premiér Conte: “EU je mrtvá a může se jít vycpat”

- CZ24 News | 2. dubna 2020
EU: Italský premiér Conte hrozil odchodem a publikoval vlastní prohlášení, v němž vyzývá EU, aby vyvinula inovativní finanční opatření během příštích 10 dnů. Italské noviny *Fatto Quotidiano* prohlásily v titulu svého článku, že Conte údajně řekl, že *“EU je mrtvá a může se jít vycpat”*.

Předsedové vlád 27 zemí EU se ve čtvrtek večer (26.3.) setkali prostřednictvím videokonference a diskutovali o krizi způsobené koronavirem. Zatím je hlášeno z EU 276,000 nakažených a 17,300 úmrtí. V době konference byla EU se svými 450 miliony obyvatel v epicentru pandemie ještě před USA. A čísla budou nadále stoupat. Pandemie nerespektuje žádné hranice a naléhavě vyžaduje celoevropskou a mezinárodní reakci. Summit EU však názorně demonstroval naprostou neschopnost k poskytnutí společné reakce. Sumit skončil rozhádaností EU států a bez výsledku.

Konflikt způsobila otázka, jak by vlády měly financovat obrovské záchranné finanční akce, s nimiž se snažily reagovat na krizi. Tato opatření byla zaměřena především na posílení bank a velkých korporací. Například ze 756 miliard eur záchranného balíčku, který přijala německá vláda, šlo 600 miliard eur korporacím, 50 miliard eur pro malé podniky a osoby samostatně výdělečně činné. Další celkem malé částky šly na sociální služby a na zdravotní péči, které jsou nezbytné pro boj proti pandemii a pro likvidaci jejich následků. Podobný proces se odehrává i v jiných zemích, hlavně v USA.

Obrovské výdaje a hospodářské výpadky během epidemie přivedly některé státy na pokraj bankrotu. Jedná se zejména o ty státy EU, které byly zničeny globální finanční krizí v roce 2008 a úspornými opatřeními, jež na ně následně uvalila EU. Například státní dluh Řecka se zvýšil ze 125 procent HDP v roce 2008 na 181 procent dnes. To byl přímý důsledek záchranných programů tzv. “Trojky”, tedy EU, ECB a MMF. Řecká vláda dostala půjčky, aby zaplatila minulé půjčky a přemrštěné úrokové sazby. Stát byl zničen za cenu obyčejných lidí, kteří přišli o důchody a sociální zabezpečení. Stejný vývoj byl v Portugalsku, Španělsku, Itálii a dalších zemích jižní Evropy. Státní dluh Itálie například vzrostl ze 106 % v době finanční krize na 135 % HDP dnes. A přitom se musely drasticky snížit sociální výdaje.

Jeden z důsledků těchto úsporných opatření je nízký počet nemocničních lůžek, což částečně vysvětluje vysoké počty úmrtí na COVID-19. Itálie má 3,2 nemocničního lůžka na 1000 obyvatel, zatímco Řecko má 4,2 lůžek na 1000 obyvatel. Naproti tomu Německo jich má osm a Francie šest. Rozdíl je ještě větší u lůžek intenzivní péče, které určují, zda akutní pacienti budou žít, nebo zemřou. Německo vede tabulku s 29 lůžky intenzivní péče pro každých 100 000 obyvatel, zatímco Francie jich má 11,6, Itálie 12,5 a Řecko šest.

Devět zemí, včetně Francie, Itálie a Španělska navrhovalo na summitu financování dodatečných výdajů na koronavirus skrze dluhopisy vydávané všemi členskými státy EU. To by mělo tu výhodu, že každá země bude muset zaplatit stejnou a relativně nízkou úrokovou sazbu. Německý státní dluh má negativní úrokovou míru -0,5 procenta. To znamená, že německý stát na svých dluhopisech přímo vydělává peníze. Naopak Itálie má zaplatit úrok 1,3 procenta. A toto číslo může rychle vyletět nahoru, pokud měnoví spekulanti ucítí krev.

Návrh byl rozhodně odmítnut Němci a Holanďany. Videokonference se vlekla šest hodin a během ní se údajně objevily ostré rozpory. Francouzský prezident Emmanuel Macron varoval, že evropská idea to nemusí přežít. Italský premiér Conte hrozil odchodem a publikoval vlastní prohlášení. V něm vyzývá EU, aby vyvinula inovativní finanční opatření během příštích 10 dnů. Italské noviny *Il Fatto Quotidiano* prohlásily v titulu svého článku, že Conte údajně řekl, že "EU je mrtvá a může se jít vycpat". Italský deník *Corriere de la Sera* varoval, že přišel konec evropského projektu. Finanční deník *Il Sole-24* citoval diplomata, který údajně řekl, že *"když počítáte mrtvé, tak nemůžete počítat miliardy."*

Dohody bylo nakonec dosaženo s tím, že rozhodnutí se odloží o dva týdny. Během tohoto období mají ministři financí zemí EU vypracovat přijatelný návrh. Takže epidemie koronaviru bude sílit a přijde tsunami, ale úředníci v EU si dali dvoutýdenní přestávku. Německá vláda chce nabídnout finančně slabým zemím EU úvěry z Evropského mechanismu stability (ESM). Tento fond byl založen v roce 2012 jako reakce na dluhovou krizi v EU a v současné době může na úvěry poskytnout 410 miliard euro. Jenže tyto úvěry mají neskutečnou řadu dalších podmínek. Vlády, které o ně budou žádat, musí odsouhlasit rozsáhlé škrty veřejných služeb a sociálních výdajů. Půjčky tohoto typu tedy uvedou do pohybu další kolo úsporných opatření, která by mohla mít zničující dopad na obyčejné občany.

Spor o tzv. coronabonds je jen poslední příklad, jak evropské vládnoucí elity reagovaly na koronavirus tváří v tvář vlně nacionalismu. *"Když přijde virus, každá země je ponechána sama sobě,"* což uvedl *Der Spiegel* již před třemi týdny. Na eskalující krizi v Itálii reagovaly Německo a Francie v době, kdy Itálie měla jen 4,000 nakažených infekcí, ale nyní má více než 9000 úmrtí. Obě sousední země zakázaly vyvážet do Itálie ochranné oděvy a lékařské masky. Žádosti italské vlády o pomoc EU v podobě ochranných oděvů a další lékařské pomoci byly ignorovány.

Tím byl dán precedens pro další vývoj. Evropští lídři původně vydali slavnostní sliby, že nebudou jednostranně uzavírat své hranice. Ale pak to státy napadené infekcí rychle změnily. Výsledkem byly fronty kamionů až 60 kilometrů, což vedlo k částečnému narušení dodavatelských řetězců pro důležité potraviny. Boj proti koronaviru představuje nejhlubší krizi v EU od konce 2. světové války. Účinná akce vyžaduje mezinárodní spolupráci, která bezpodmínečně upřednostňuje lidský život a sociální potřeby, ne kapitalistický zájem soukromého zisku. Poslední summit EU potvrdil, že EU je zcela neschopná udělat tento krok.

EU a její instituce neztělesňují evropskou jednotu. Představují zájmy evropského velkého byznysu a bank, které okrádají pracující a hájí pouze vlastní zisk. V podmínkách hluboké krize to nevyhnutelně vede k nacionalistickým sporům a k vzepětí šovinismu. To se dělo už během finanční krize v letech 2006 až 2009 a nyní se to opakuje v ještě horší formě. **Boj proti pandemii koronaviru je neoddělitelný od boje proti neoliberalismu, který vládne v EU. Vyžaduje to znárodnění neuvěřitelného bohatství získaného v průběhu posledních deseti let, které si přivlastnila malá vrstva multi-milionářů a miliardářů. Evropští pracující se musí sjednotit v boji o budoucí podobu spojených socialistických států Evropy.**

Překlad článku European Union summit on coronavirus ends in acrimony publikovaném na webu World Socialist Web Site, 28 March 2020.—–